CONDIŢIA UMANĂ

TADEUSZ MARKOWSKI

DICTON: Gladiatorule!
Nu-ţi căuta prietenii
printre gladiatori!

Sala Comisiei Medicale a Departamentului Zborurilor Intergalactice era arhiplină. Tehnicienii tocmai terminau instalarea racordurilor individuale cu ordinatorul şi stimulatoarele semicerebrale ale celor şase membri suplimentari ai Comisiei care, în mod excepţional, urma să lucreze în acea zi cu un efectiv sporit. Nimeni nu vorbea. Pe Pămînt, se ştia demult că deciziile optimale pot fi luate numai respectîndu-se două condiţii: colaborarea raţională cu ordinatorul ce analizează opiniile şi utilizarea stimulatoarelor care eliberează creierul de influenţa senzaţiilor şi sentimentelor de prisos – definite în literatura de specialitate ca paraziţi. Astfel încît omenirea îşi putea accelera în continuare ritmul evoluţiei, pînă atunci încetinit de imperfecţiunea organelor umane.

Din fericire, s-a observat ca aceasta nu era o barieră de netrecut. Iată de ce, în sala, nimeni nu scotea un cuvînt. Căci a vorbi n-ar fi fost soluţia optimală, devreme ce nu se cunoşteau încă toate datele privitoare la Expediţia XIV

Preşedintele Comisiei, Tor Laakon, îşi verifică încă o dată fişele de cuplare la ordinator, la stimulator şi la dispozitivul telepatic colectiv care analiza, succesiv, gîndurile tuturor membrilor Comisiei, transmiţîndu-i sintezele finale. Era cel mai recent şi mai complex model. Principala sa carenţă consta în faptul că era dependent direct de om. Ceea ce, evident, întîrzia considerabil transmiterea informaţiei

Totuşi, Consiliul Planetar era categoric în aceasta privinţă: fiecare legătură, fiecare maşină trebuia, în ultimă instanţă, să se supună în mod obligatoriu omului. Tor Laakon ştia că poziţia inflexibilă a Consiliului se datora lui Muur Kekon, psiholog renumit, ce reamintea adesea că aceasta era o condiţie sine qua non pentru existenţa umanităţii. De altfel, Muur era în sala, dar stătea deoparte, ca un membru al Comisiei Ordinare. Era una din ciudăţeniile lui. Tor îl bănuia chiar că are idei şi mai revoluţionare, ca

de pildă dorinţa de a pune capăt optimalizării. Se zvonea că Muur se debranşa adesea de la stimulatoare, dar Tor nu era tocmai convins. Totuşi. Muur era membru în Consiliul Planetar. În acest moment, privirile li se întîlniră.

„Nu era nevoie să verific fişele”, îşi spuse. Ştia că erau cuplate astfel încît să nu-l deranjeze în mişcări. Era deci un tic de care nu reuşea să scape, dar care rămînea în limitele permise. De altfel, se interesase şi la Ordinatorul Medical Principal. Pentru mai multă siguranţa, ceru ordinatorului de veghe să-i evalueze gestul.

— Optimalizare 0.3, i se răspunse. Se recomandă consult psihologic. Gest în limite normale. Fără influenţă asupra funcţiei dumneavoastră actuale.

„Îmbătrînesc”. Şi simţi în acelaşi moment cum stimulatorul îşi întărea efectul. „Va trebui să-mi dau demisia în curînd.” Îşi curmă gîndurile la auzul semnalului. Totul era gata pentru începerea discuţiilor. Tor Laakon rezumă situaţia

— Afacerea Expediţiei XIV. Cazul pilotului Gib Trens. Videograma ordinatorului conform dispozitivului telepatic. Constatare preliminară: date insuficiente. Scopul proiecţiei: lămurirea motivelor morţii lui Gib Trens, evaluarea gradului de respectare a regulamentului zborurilor intergalactice, obţinerea de învăţăminte pentru expediţiile viitoare. Înregistrarea celei de-a 2948-a zi de zbor, ultimele douăsprezece ore. Atenţiune, încep!

Tor îşi încheie prezentarea. Era încă o ciudăţenie a Consiliului, dezbaterile trebuiau deschise obligatoriu de o fiinţă umană. Dar Tor era mulţumit de alocuţiunea sa. Avea impresia că nu pronunţase nici un cuvînt inutil. Pentru mai multă siguranţă, consultă din nou ordinatorul, care-l linişti:

— Optimalizare nouăzeci şi nouă la sută. Eroare acceptabilă.

Între timp, proiecţia începuse.

*

*   *

Gib încercă să se scoale de pe patul de hibernare. Se sprijini o clipă într-un cot. Era prea slăbit ca să se ridice. Medicul robot se apropie şi îi administră injecţia adecvată. Gib aşteptă ca medicamentul să-şi facă efectul şi începu să se îmbrace încet. Aruncă o privire prin sală. Era ultimul.

„Iar o să primesc puncte de penalizare”, îşi spuse, resemnat.

Din fericire, nu era încă legat la stimulator. Nici dispozitivul telepatic

nu era cuplat la hibernator. Gib îşi putu îngădui o clipă de gîndire nonoptimală.

Din 26 de locuri de hibernare, erau libere 22. Corespunzător numărului celor dispăruţi în cursul expediţiei. Majoritatea fuseseră dezintegraţi, avînd o probabilitate apropiată de zero de a reveni la bord. Gib nu se putuse obişnui cu acest procedeu. Dar regulamentul zborurilor cosmice era drastic. Era o problemă de optimalizare. Pentru Pămînt conta doar ca nava cosmica să revină pe astroportul de unde plecase, cu toate datele adunate în timpul zborului. Întoarcerea echipajului nu era absolut necesară. La început, Gib fusese convins de justeţea unui astfel de principiu. Mai tîrziu, începuse să-şi pună întrebări. Cosmonauţii nu erau cuplaţi în permanenţă la stimulatoare. Îşi putea permite deci o clipă de reflecţie liberă. Ceea ce, după cum observase, nu scădea cu nimic optimizarea deciziilor pe care le lua. Nu i-o spusese decît lui Gobar, pe care-l considera prieten. Într-o zi, îl surprinsese decuplat de stimulator în timpul cartului său. Prima reacţie fusese să-l anunţe pe comandant. Li se spusese că acest mod de comportare duce la distrugerea navei. Totuşi se hotărîse, cine ştie de ce, să vadă ce-o să se întîmple. Şi nu se întîmplase nimic. De atunci au început să stea de vorbă. Apoi să plece în recunoaştere împreună. Puteau deci fi consideraţi „prieteni”, deşi acest cuvînt era demodat şi chiar periculos. Prietenia fusese eradicată de patru secole, ca un sentiment parazit.

Vocea comandantului Lon Vir răsună deodată în difuzoarele din hibernator:

— Gib, la postul 2!

— Recepţionat! răspunse el mecanic

Privi, încă o dată, sala goală, înainte de a se îndrepta spre postul său.

Cabina de comandă, o sală uriaşă, plină altădată ochi, era acum pustie. Fiecare dintre supravieţuitori trebuia să deservească şase posturi diferite. În acest scop posturile fuseseră cuplate împreună. Modificaseră dispozitivele de comandă, dar fotoliile rămăseseră pe loc. Ar fi fost inutil să le demonteze. Stăteau neocupate, mute, ca nişte remuşcări. Asemenea conştiinţei[1], eliminată din dicţionare de patru secole, ca o noţiune iraţională.

Gib aşteptă ca fotoliul să-l cupleze la toate terminalele. Dură ceva mai mult ca de obicei, căci ocupa un post privilegiat. Beneficia în consecinţă de trei racorduri în plus cu ordinatorul, faţa de ceilalţi. În sfîrşit, se realizară

---

[1] *Joc de cuvinte „surmienie” – conştiinţă –, „wyrzut sumienia” – mustrări de conştiinţă, remuşcări.*

toate conexiunile cu nava.

Auzi ordinul lui Lon Vir:

— Verificaţi instalaţiile!

— Dispozitivul de supravieţuire în regulă, răspunse Gobar.

— Dispozitivul de comanda în regula, adăugă Jac Her.

— Fuselajul în regulă, afirma Gib, după ce consultă ordinatorul.

— Sistemul de propulsie? întrebă Lon.

— Dublă de ordinator, răspunse Gobar, după o scurtă pauză.

„Dublă" însemna ca ordinatorul considera oportună reluarea ciclului de verificări. Era mai întotdeauna un indiciu de avarie, chiar dacă trebuia aşteptată concluzia finală.

— Avarie în cală. Scurgere, anunţa în cele din urmă Gobar.

— Evaluare! ordonă comandantul

Gib se concentră şi refăcu contactul telepatic cu ordinatorul. Obţinu primele date privind avaria. Încercă să aplice unul din programele standard. Nici un rezultat. Situaţia era mai grava decît s-ar fi părut.

— Evaluare în trei minute şi patruzeci şi două de secunde, anunţă el, în sfîrşit, după ce reunise toate datele. În acest timp, Comandantul continua controlul navei. Iar Gib întocmea, pas cu pas, programul adecvat. Obţinu în cele din urmă un rezultat. Nu i se mai întîmplase niciodată aşa ceva.

— Dublă de evaluare! anunţă el, cu o voce uşor alterată de emoţie.

Aceasta stare nu dură însă decît o clipă, caci stimulatorul îşi întări acţiunea. Gib putea astfel să se concentreze exclusiv asupra programului. După verificare, diagnosticul rămase neschimbat. Gib consideră că poate să-l anunţe:

— Distrugerea reactorului în 32 de minute. Intervenţie directă obligatorie.

— Estimarea urmărilor! ceru Lon.

Gib se cufundă din nou în programele sale. În sfîrşit, putea folosi modelele standard. Obţinu următoarea evaluare:

— Deteriorarea reactorului, sasului şi hibernatorului la 32 de minute şi 5 secunde după explozie, probabilitate 0.99. Deteriorarea habitaclului 12 secunde mai tîrziu, probabilitate 0.94. Distrugere totală a cabinei de comandă după un minut, ca urmare a exploziilor care vor anihila panourile energetice, probabilitate 0.90.

— Evaluarea şanselor de supravieţuire şi revenire pe Pămînt?

— Supravieţuire previzibilă două luni din momentul zero, probabilitate 1/10.000. Revenire pe Pămînt, probabilitate 10 la puterea minus 12 în

2.000 ani.

— Indicaţii?

— Intervenţie directă a două persoane plus şase roboţi depanatori. Probabilitate de reuşită, dacă se începe într-un minut şi jumătate: 0.81.

— Posibilitatea folosirii tuturor roboţilor depanatori? întrebă Gobar.

— Interzisă de ordinator. Programul va rămîne cuplat, conectînd stimulatoarele speciale hipnotice. Motivul: a obliga două persoane să execute reparaţia.

— Justificare? strigă Gobar, enervat.

— Reducerea probabilităţii de întoarcere pe Pămînt, cu datele, la 0.53. Şapte sutimi sub probabilitatea prevăzută de regulament

— Durata reparaţiei? ceru Jac Her.

— Un minut şi şapte secunde, răspunse Gib.

Şi realiză că pentru doi dintre ei era exact timpul ce le rămînea de trăit.

— Probabilitatea de supravieţuire pentru echipa de depanare? întrebă din nou Jac.

— 10 la puterea minus 4, cu hibernare, timp de 25 secunde din momentul părăsirii sălii reactorului.

Lon puse în sfîrşit întrebarea rituală

— Ce spune ordinatorul?

— Dublă, răspunse Gib.

Nu era obligat să procedeze aşa. De altfel, programele specifice erau verificate de trei ori înainte de rulare. Regulamentul permitea totuşi, în asemenea cazuri, reefectuarea calculelor. Gib consideră că este de datoria lui să le verifice exactitatea şi fără ordinul comandantului.

Ordinatorul anunţă, în sfîrşit:

— Lon Vir şi Jac Her 40 de secunde.

Cei doi vizaţi începură să-şi desfacă legăturile în acelaşi timp. Zece secunde mai tîrziu, se îndreptau spre ieşire. Totul era conform regulamentului.

Desen de CALIN POPOVICI

Nici Gib, nici Gobar nu le aruncară vreo privire. La ce bun? Nu se puteau desprinde de aparate. Oricum, cei doi erau deja consideraţi morţi. Nu conta decît îndeplinirea în bune condiţiuni a misiunii.

— Să fie pregătit hibernatorul! ordonă Gib

— Recepţionat, răspunse Gobar

— Să fie trimişi şase roboti depanatori în cală!

— Recepţionat.

În jumătatea de oră care urmă, nu schimbară nici un cuvînt. Supravegheară doar, cu îngrijorare, indicatorul ce vizualiza scurgerea reactorului. Acul se îndrepta încet spre zero. De data aceasta, stimulatoarele nu se cuplară. Îngrijorarea era permisă; nu şi panica.

— Voi trimite doi roboţi medicali în sasul reactorului, spuse Gobar, pe neaşteptate.

Era prea devreme pentru a proceda astfel, dar Gib nu reacţionă. Iniţiativa lui Gobar nu depăşea limitele de toleranţă. Oricum, legăturile de care răspundea îi solicitau lui Gib toată atenţia.

Vocea lui Lon izbucni deodată în difuzoare:

— Dezintegraţi-ne!

— Roboţii medicali aşteaptă la intrarea sasului, le reaminti Gib. Şi adăugă: Mai aveţi douăzeci de secunde

— Renunţăm la hibernare, reluă Lon. Dezintegraţi-ne!

Cu un gest reflex, Gib întinse mîna spre butoanele care comandau detonarea explozibilului aflat asupra fiecărui membru al echipajului. Ordinatorul se opuse

— Motivul? întrebă.

— Probabilitate de deteriorare a reactorului. Interdicţie a ordinatorului.

— V-am deconectat detonatoarele, îi anunţă Gobar.

— Vă puteţi dezintegra în sas, spuse Gib.

— Recepţionat.

— Vă reamintesc totuşi că hibernatorul vă aşteaptă, adăugă Gobar

— Ştim, răspunseră cei doi.

Ceva mai tîrziu, aparatele înregistrară două mici explozii în sasul reactorului. Gib spuse, maşinal, cuvintele regulamentare.

— Lon Vir şi Jac Her au încetat de a fi. Era dreptul lor.

Nu mai erau acum decît doi.

— Indicaţia ordinatorului principal? întrebă Gib, după minutul de tăcere obligatoriu pe care îl cerea situaţia.

— Continuarea explorării sistemului Alfa 22/BX! După terminarea

lucrărilor, revenire pe Terra conform programului 3C!

Ordinatorul considera deci că el şi Gobar erau de ajuns pentru a duce la bun sfîrşit ultima sarcină a expediţiei. Gib nu contestă această decizie. Afişă programul 3C a cărui primă fază prevedea somnul. Aceasta era şi opinia lui, ca proaspăt comandant.

*

* *

N-au dormit decît două ore, dar, conform programului, era un somn hipnotic profund, echivalînd cu circa zece ore de somn normal. În aceste două ore, organismele le-au fost supuse unei acţiuni regeneratoare şi unei băi fortifiante, astfel încît, imediat ce s-au trezit, au fost în stare să analizeze sistemul solar în care se aflau. Timp de trei ore, au comparat şi analizat datele transmise de sondele automate. Acestea nu semnalară nimic într-adevăr interesant. Sistemul era analog altor cîtorva sute explorate pînă atunci. Gib calcula probabilitatea de a descoperi ceva util pentru Pămînt. Obţinu 0.03. Cu două sutimi mai puţin decît ar fi fost necesar pentru a obliga echipajul să treacă la verificări şi cu tot atîtea prea mult pentru a-i permite să dea fără şovăire ordinul de plecare. Dar, după întoarcerea pe Terra, această decizie trebuia justificată. Gib hotărî să nu treacă la verificări. Nu numai pentru că echipajul fusese redus la minimum. Îşi dădea seama că evenimentele din ultimele trei ore schimbaseră ceva în el... Ceva ce nici un stimulator n-ar fi putut şterge.

— Coeficientul de realizare a programului 3C? întrebă el

— 93%, răspunse Gobar.

— Pregăteşte-te de întoarcere, ordonă Gib.

Îndată se auzi vocea ordinatorului:

— Decizie discutabilă. Motivaţia?

— Decizie definitivă. Executarea! replică el. Fără să ezite.

Avea dreptul să o facă. Regulamentul îi acorda lui, şi nu ordinatorului, ultimul cuvînt în asemenea situaţii, şi putea să profite de asta. Iar ordinatorul putea cere justificarea deciziei. Din fericire, numai atît.

Între timp, Gobar termina rularea programului 3C şi trecu la verificarea navei. Muncă de rutină, pe care de-abia o mai făcuse cu patru ore înainte. Evident, totul era în regulă.

O oră mai tîrziu, se întîlneau în hibernator. Gobar vru să spună ceva, dar se răzgîndi. Se priviră o clipă în ochi. Erau încă sub impresia celor

petrecute recent.

— E ultimul meu zbor, spuse în cele din urmă Gib.

— N-am ştiut, răspunse Gobar, cu un glas din care răzbătea o mare părere de rău.

— Acum m-am hotărît.

— Dacă supravieţuim, mormăi Gobar

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic. Am o presimţire,

— Presimţire? Bătrîne, astea-s consecinţele deconectărilor tale de la stimulatoare!

Gib era îngrijorat de starea lui Gobar.

— Nu mai fi o maşină pentru o clipă, explodă deodată acesta.

— Uite ce e! (Gib vorbea acum serios). Ţi-am trecut cu vederea ciudăţeniile, dar ajunge! Datoria mea este să readuc nava pe Pămînt şi vreau s-o fac fără alte victime. Cred ca e soluţia optimală. Aşa că te previn: nu voi tolera nici un exces. Dacă va fi necesar, voi cupla programele speciale.

— Şi-ţi va fi mereu teamă că ordinatorul îţi va hotărî dezintegrarea, replică Gobar, ironic.

Gib vru să răspundă că nu cunoaşte acest sentiment, dar brusc îşi dădu seama că, mai devreme, în cabina de comandă, în timp ce toţi aşteptau rezultatul prognozei şi hotărîrea ordinatorului, ceea ce simţise era mai mult decît îngrijorare.

— Nu mă tem de dezintegrare, declară el, în sfîrşit.

Era adevărat. Îşi dădea seama că, în anumite situaţii, o astfel de soluţie era inevitabilă, recunoscînd în acelaşi timp că, uneori, cauzele erau minore.

— Da. Ştiu. Dar nu în această situaţie.

Vocea lui Gobar era resemnată. Reluă:

— Şi eu am dezintegrat şase. Ştii bine. Dar de tine pot depinde vieţile a douăzeci şi ceva de oameni, aflaţi la distanţe de parseci de Pămînt, şi e cu totul altceva să fii o maşină faţă-n faţă cu o altă maşină, doar pentru a place unei a treia maşini. Şi toate astea în numele unei a patra maşini, cea mai mare, care cere mereu noi date, într-un timp mereu mai scurt cu un preţ mereu mai ridicat.

— Exagerezi. Zborurile intergalactice au fost întotdeauna periculoase. Încă de la început au fost şi pierderi de vieţi umane. Dar asta în numele ştiinţei. Sau, dacă preferi, al noilor date.

— Văd că ţi-ai luat rolul în serios, nu?

Ironia din vocea lui Gobar făcuse loc blazării celui care ştie prea multe

şi nu se mai poate reţine.

— Sînt la al doilea zbor, mai spuse, sărind la altă idee.

— Eu la primul, răspunse Gib. Şi la ultimul, adăugă el, pe un ton serios.

— Din primul ne-am întors patru din treizeci. Acum ar fi trebuit să piară numai patru. Crezi cumva că vei fi „curat” cînd vei pleca? Aiurea! Probabil ca nici n-o să-ţi dea voie!

— Sînt foarte curios să aflu cine mă va împiedica, spuse Gib.

— Maşina

— Îmi dau demisia!

— Te vor trimite la sanatoriu. Te vor menţine sub controlul stimulatoarelor şi-ţi vei schimba hotărîrea.

— De unde ştii tu toate astea? întrebă Gib, deodată interesat.

— Am citit cîte ceva. Am stat de vorbă cu cîţiva inşi care mai pot încă să gîndească liber.

— Şi nu tragi nici un folos de pe urma stimulatoarelor, conchise Gib.

— Într-adevăr, te abrutizează.

— Dar trebuie să recunoşti că, fără ele, n-am fi făcut mare lucru.

— Odinioară, oamenii se descurcau perfect şi fără ele.

— Dar erau pe punctul de a declanşa o catastrofă.

— Ce ştii tu despre asta?

Tonul lui Gobar era aproape dispreţuitor

— Ştiu destul. Ştiu că se înmulţeau încălcările legilor, crimele, furturile, violurile. Oamenii uitaseră rostul vieţii. Încetaseră să muncească, pentru a consuma şi a se afunda în plăceri. Mai ştiu şi că producţia industrială se prăbuşise şi că literatura şi arta dispăruseră. Omenirea agoniza.

— O decadenţă căreia aceeaşi omenire îi supravieţuise de sute de ori, renăscînd de fiecare dată mai bună, mai sănătoasă, mai puternică.

— Ce-i aia decadenţă? întrebă Gib.

— E o tendinţă spre cădere, deci mai mult sau mai puţin ceea ce tocmai ai descris

— Nu cunoşteam cuvîntul.

— Cît despre mine, nu i-am înţeles semnificaţia decît după întoarcerea din prima expediţie.

— De la cine l-ai aflat?

— Nu contează.

— N-ai încredere în mine?

— N-ar fi optimal, ironiză Gobar.

— Consideri că ceea ce ni s-a spus despre catastrofă e fals?

— E adevărul. Dar trunchiat.

— Cum adică?

— Nu ne-au spus nimic despre iubire, prietenie, sacrificiu sau pasiune. Şi nici despre multe altele pe care le-au înlăturat ca fiind sentimente parazite.

— Poate că aşa trebuie... Pentru prima dată, Gib începea să ia în serios cuvintele lui Gobar.

— Nu. Am asimilat iubirea cu absurdul. Procreăm cînd o cere ordinatorul. Dacă-ţi place o fată, trebuie să ceri avizul aceluiaşi ordinator. Am eliminat criminalitatea şi totuşi nimănui nu-i tremură mîna cînd trebuie să dezintegreze un om alături de care a trăit ani în şir în spaţiu. Ne temem în primul rînd să nu fim bănuiţi de funcţionare non optimală. Şi de asta nu putem să ne facem de cap cînd avem chef.

— Dar de ce să ne facem de cap? întrebă Gib, cu sinceră uimire.

Gobar îl privi îndurerat. În cele din urmă, ridică din umeri, resemnat şi se duse să se întindă pe patul sau.

— Auzi, relua el, şovăitor, după o lungă tăcere, dacă nu mai ajung pe Pămînt, vei găsi cîteva cărţi în cabina mea. Citeşte-le înainte de a merge la Centrul Piloţilor!

— De ce să nu ajungi? se miră Gib. Ştii doar că expediţia e pe sfîrşite. Ne întoarcem acasă.

— Ţi-am mai spus: am o presimţire.

În aceeaşi clipă, semnalul de alarmă răsună în hibernator.

— Echipaj, la posturi! Avarie de gradul întîi.

*

*   *

Gib se află în cabina lui Gobar şi inventariază lucrurile acestuia. Gobar Iszt a încetat de a fi. Era dreptul lui. Numai că Gib nu e sigur că Gobar voise să dispară. Nu e convins nici că el dorise să-l dezintegreze. Şi totuşi, o făcuse. Iar acum îşi mai îngăduise să comită şi o infracţiune: deconectase toate stimulatoarele şi anulase toate programele excepţionale. Ca pilot, era terminat.

„Gobar ar fi putut şti? Imposibil. Cum să prevadă că avea să dispară?”

Se întîmplase ceva de necrezut: carlinga fusese străpunsă la nivelul reactorului.

Zguduitura nu fusese prea puternică. Întreg modulul de propulsie nimerise brusc sub un bombardament de particule cosmice, şi de... altceva, cu iradieri stranii. Bombardamentul durase mai puţin de o secundă şi cu siguranţă nu fusese dăunător. Ordinatorul îl interpreta în felul lui şi deschise focul cu întregul armament. Timp de cîteva minute, vidul din jurul navei se transformă într-un adevărat infern. Drept urmare, ceva fu distrus, fără să se ştie ce anume. Pur şi simplu avu loc o explozie. Pentru orice eventualitate, Gib redactă o dare de seamă în dublu exemplar a acestui incident, conform regulamentului.

Atunci începu drama. Ordinatorul hotărî că e necesară o intervenţie umană în exterior, pentru a astupa breşa. Gobar ieşi, însoţit de trei roboti depanatori.

— La dracu'! strigă el, după ce se apropiase de locul impactului. N-am mai văzut aşa ceva. În carlingă e o gaură rotundă.

— Te aşteptai la un pătrat? ripostă Gib, uimit el însuşi de răspunsul său.

Pentru prima dată, utiliza prin radio cuvinte şi nu formule regulamentare. Lui Gobar i se păru un lucru obişnuit şi nu-i acordă nici o atenţie.

— E un cerc perfect, adăugă el, cu aceeaşi uimire.

— Trimit roboţii să-l examineze. Aşteaptă-i!

Gib îşi reluase rolul de comandant.

— Raportează! ordonă el, după o pauză în care Gobar nu spusese nimic.

— Cu ochiul liber, nu se vede nimic interesant.

Gib se întrebă care putea fi explicaţia unui asemenea comportament. Gobar fusese totdeauna un tip disciplinat. Brusc înţelese:

— Iar ţi-ai deconectat stimulatorul.

Era mai mult o afirmaţie decît o întrebare.

— Bravo! Credeam că-ţi va trebui mai mult timp ca să-ţi dai seama, răspunse Gobar, rîzînd.

— Cuplează-l! ordonă Gib.

— Nu. Dragul meu! E o situaţie cu totul deosebită, care cere metode asemenea. Au apărut roboţii, adăuga el, după cîteva clipe.

Gib îşi dădu seama că o dispută n-ar fi avut nici un sens. Apoi, era curios să afle concluziile, şi nu voia să întîrzie începerea cercetărilor cu discuţii vane. În acest timp, Gobar dirija roboţii. În sfîrşit, începu să vorbească:

— Dublă!

Gib aşteptă urmarea. De vreme ce Gobar considerase indispensabilă verificarea rezultatelor, însemna că erau mari şanse ca acestea să fie interesante.

— Rezultatul negativ! se auzi în sfîrşit în cască. Toate aparatele noastre sînt la locul lor.

— Astupă gaura şi întoarce-te!

Operaţia dură suficient pentru ca Gib să parcurgă încă o dată afişajul ordinatorului. Neîndoios că radiaţiile necunoscute fuseseră reale, ca şi distrugerea unui obiectiv neidentificat de către unul din tunurile cu plasmă.

Gib hotărî că era timpul să declanşeze procedura de contact cu cealaltă civilizaţie. Era în mod cert cel dintîi care o folosea în istoria zborurilor intergalactice. Prima indicaţie a ordinatorului era de a grăbi lucrările din exteriorul navei. Oricum, Gobar acţiona într-un ritm drăcesc.

— Gata! anunţă el. Verific starea întregii carlingi şi reintru.

— De acord! răspunse Gib, după ce consultă ordinatorul.

— Iau şi roboţii.

— Recepţionat.

Gib arunca o privire mirata asupra instrumentelor de bord Gobar refuza în continuare să se cupleze la stimulatoare.

„Deci e posibil să faci ceva şi fără stimulatoare”, îi trecu prin minte.

Simţi o satisfacţie ciudată, care nu dură însă mult, căci stimulatorul îşi mări puterea. Ordinatorul considerase deci că un comandant nu trebuie să-şi piardă timpul cu astfel de gînduri.

Dirijă toţi roboţii spre sasul pentru automate şi aşteptă semnalul luminos care le autoriza intrarea. Dură incredibil de mult.

„Procedura de contact”, gîndi el. „Ordinatorul le verifica încă o dată starea”. Semnalul de alarmă răsună brusc în cabina de comandă.

În aceeaşi clipă, Gib pierdu controlul a doi din cei patru roboţi, îi dezactivă pe toţi şi intră în legătură cu Gobar:

— Alarmă în cabina de comanda. Comunică poziţia!

— Sînt în dreptul hibernatorului, se auzi vocea calmă a lui Gobar.

— Te afli la trei metri de radarul cu bătaie lungă. Ascunde-te acolo.

— Recepţionat.

În clipa aceea constată că pierduse controlul tuturor roboţilor. Se desprinseseră de carlingă şi pluteau în vid. Un fenomen practic imposibil, doar dacă... Gib cuplă sistemele de apărare. Fiind cu neputinţă ca roboţii să se deregleze toţi odată, trebuia să admită că motivul incidentului se afla în exterior, în spaţiu.

— Gobar, nu te apropia de sas! Activez lansatoarele! strigă el în microfon.

Concomitent, încadră roboţii zburători în vizor şi apăsă pe trăgaci. Spaţiul fu luminat de un fulger. În jurul navei nu mai era din nou decît vidul. Cel puţin aşa indicau aparatele. Pentru orice eventualitate, reglă lansatoarele la bătaia maximă şi le orientă pe traiectoria roboţilor. Apăsă din nou pe trăgaci. Nu se întîmplă nimic.

— Motivaţie! ceru el, sec

— Procedura de contact în curs. Orice acţiune putînd fi interpretată ca un gest ostil faţă de Extratereştri este interzisă, răspunse ordinatorul.

— Gobar, ai un minut ca să ajungi la sas.

— Am pornit.

Gib hotărî să profite de acest minut ca să facă o verificare completă. Totul era în regulă. În zona vizibilă, acolo unde, mai devreme, ceva fusese distrus, nu apărea decît vidul.

— La naiba! izbucni dintr-o dată vocea lui Gobar în căşti. M-am desprins.

— A se pregăti capsula de salvare, ordonă Gib.

— Recomandare oficiala a ordinatorului: Gobar Iszt să fie dezintegrat! i se răspunse.

— Justificare?

— Se află sub influenţa Extratereştrilor cu o probabilitate de 0.43.

— Evaluarea situaţiei în cazul folosirii capsulei de salvare pentru aducerea lui Gobar Iszt la bord.

— Lipsa de date

— Ignoră!

— Capsula nu va mai răspunde la comenzi cu o probabilitate de 0.50 Probabilitatea ca Gobar să ajungă la bord: 0.2.

— Evaluare în ipoteza unei intervenţii umane!

— Interzisă de ordinator.

— Gobar, poţi să revii singur la bord? întrebă Gib.

— Mă îndoiesc. De ce nu trimiţi capsula?

— Mă conformez procedurii de contact.

Lui Gib nu-i venea să spună adevărul.

— Daca poţi, aşteaptă puţin înainte de a mă dezintegra.

— Nu e vorba de dezintegrare pentru moment minţi Gib.

— Cunosc procedura de contact, răspunse Gobar, rîzînd, un rîs nu tocmai vesel. Nu mai am pistolul-propulsor. L-am pierdut.

— Verifică-ţi crampoanele bocancilor, ordonă Gib.

— În regula. De ce-mi ceri asta?

— Cum te-ai desprins?

— N-ai să mă crezi. În vocea lui Gobar se simţea un amestec de tristeţe şi de furie zadarnica: am calculat greşit saltul către sas. Mai precis, am alunecat.

— Lansează rachetele de semnalizare, îl sfătui Gib.

— N-am suficient recul. Pe deasupra, mă tem că n-am s-o fac la momentul potrivit.

— Atunci, recuplează-te la ordinator.

— Ca să fiu dezintegrat? Mulţumesc! Prefer riscul de a nu reveni.

— E un ordin!

Gib îl abandonă deocamdată pe Gobar. Începu să programeze rapid ordinatorul. Trebuiau lansate toate rachetele odată, astfel încît reculul lor să-l împingă pe Gobar în sens opus, adică spre navă.

— Totul e pregătit! Cuplează-te la ordinator!

— Bine. În vocea lui Gobar se simţea totuşi o ezitare: Chiar crezi că se poate?

— Şansele sînt mici.

— Mă cuplez la ordinator.

Vocea lui Gobar era deznădăjduită.

Gib văzu un fulger scurt pe ecranul principal. Era al treilea în ultimele minute. Ceru să i se comunice situaţia din zece în zece secunde. Gobar nici nu se apropia, nici nu se depărta de navă: rămînea pe loc.

— Lansarea capsulei de salvare în zece secunde, ordonă Gib. Gobar, îţi trimit o capsulă, adăugă el.

— Mulţumesc! Pentru orice eventualitate, mă decuplez de ordinator.

Evident, Gobar nu mai avea încredere în nimeni. Şi avea dreptate pentru că, imediat, Gib receptă o nouă interdicţie a ordinatorului.

— Motivaţie? ceru el din nou.

— Probabilitatea ca Gobar Iszt să se afle sub influenţa Extratereştrilor: 0.30. Cinci sutimi prea mult pentru a se organiza o acţiune de salvare. Cealaltă indicaţie rămîne valabilă. Gobar Iszt să fie dezintegrat!

Gib rămase tăcut o bună bucată de vreme. Apoi ascultînd de un impuls neaşteptat, decuplă stimulatorul, blocă ordinatorul şi îl opri. Altfel spus, îl scose din funcţiune şi trecu pe comandă manuală. Pregăti capsula.

— Gobar... spuse el, calm.

— Ce s-a-ntîmplat? întreba Gobar, îngrijorat.

— Am blocat ordinatorul, răspunse el pe un ton neutru

— Bătrîne... Gobar voia să spună ceva, dar se răzgîndi. Eşti un tip grozav! continua el, pe alt ton.

Dar Gib nu-şi dădu seama: tocmai orienta lansatoarele în prelungirea traiectoriei lui Gobar. Apăsă pe trăgaci.

— Închide ochii, îi ceru el. Am să te acopăr. A pornit capsula.

Încerca o clasică manevră de joncţiune în condiţii de pericol sau de atac. Desfăşură sistemul de protecţie, la adăpostul căruia putea acţiona în deplina securitate. Extratereştrii, dacă existau, nu erau totuşi indestructibili. O dovedise chiar el cîteva minute mai devreme, imediat după avarierea carlingii. Pentru mai multă siguranţă, lărgi cîmpul de acţiune. Programă lansatoarele astfel încît tirul să se extindă cu un grad pe minut, pînă la limita maximă a posibilităţilor lor.

În acest timp, capsula se apropia de Gobar. Un minut mai tîrziu, acesta era la bordul ei. Gib îi încredinţă comenzile capsulei.

— Revino imediat, ordonă el. Am să te-acopăr.

— Recepţionat, răspunse Gobar.

Gib era fericit. Îl trădau nu atît cuvintele, cît tonul pe care le pronunţase. Înţelesese totul din vocea lui Gobar. Pentru prima oară în viaţă, înţelegea ce înseamnă fericirea. Înţelegea în sfîrşit ce înseamnă prietenia. Înţelegea şi că fusese minţit pînă atunci. Privi prin vizorul lansatorului şi dirija el însuşi focul. Menţinu permanent capsula sub protecţie. Din cînd în cînd, lansa proiectile în spaţiul din jurul navei, ca să-i oblige pe Extratereştri să manevreze.

Vocea ordinatorului răsună brusc în cabina de comanda. Surprins, Gib se întoarse. Ultimul lucru pe care izbuti să-l execute conştient fu să cupleze vizoarele pe comanda automată. Apoi se năpusti spre consola principala a ordinatorului. Ştia ce se întîmplase. Ordinatorul lansase programele excepţionale. Curînd, hipnotizoarele aveau să intre în acţiune. Gib se întrebă prin ce minune reuşise să pună stăpînire pe canalele de comandă. Apoi, Ordinatorul preluă în întregime controlul cabinei. Hipnotizoarele îi transmiseră vocea, dublată de o puternică radiaţie paralizantă... împotriva acesteia nu se putea lupta.

— Gib Trens, se auzi în difuzoare. Procedura de contact e în curs. Executarea indicaţiilor ordinatorului. Dezintegrarea lui Gobar Iszt!

Maşinal, Gib se apropie de fotoliul de comandă. Se aşeză şi se conectă la stimulator. Reluă comanda capsulei de salvare şi acţionă detonatorul.

Nu se întîmplă nimic.

— Ţin-te bine, Gib! (Era vocea lui Gobar) Mi-am scos costumul. Fierătania asta n-are ce să-mi facă. Voi fi curînd pe navă.

— Gobar Iszt! Ordinul comandantului: îmbrăcarea costumului spaţial! Cuplarea stimulatorului! Redarea controlului capsulei!

Gib spunea toate astea cu o voce calmă, impasibilă. Era conştient de ceea ce se întîmpla în jur, după cum îşi dădea seama că acţiona împotriva voinţei sale. Dar nu se putea împotrivi.

— Te-au avut, murmură Gobar.

— Gib Trens, spuse din nou ordinatorul. Indicaţie oficială: acţionarea lansatorului şi distrugerea capsulei de salvare.

Gib executa ordinul întocmai. Într-o secundă capsula se afla în vizor.

— Am pierdut, bătrîne (Gobar se recuplase). Termină repede!

— Execută ordinul! repetă ordinatorul.

Gib apăsă pe trăgaci. Apoi privi ecranul cu un aer absent. Nu se vedea decît spaţiul. Gobar Iszt încetase de a fi...

Tîrziu, Gib observă că hipnotizoarele rămăseseră cuplate. Suprimă deci programele excepţionale. Se afla în sfîrşit în siguranţă. Se întrebă ce avea de făcut acum. Controlă starea navei, apoi o orientă pe traiectoria de întoarcere. Deblocă rezervoarele cu antimaterie, determină prin calcul zona în care ar fi putut să se afle Extratereştrii şi-i dădu pentru orice eventualitate un coeficient de siguranţa egal cu trei. Goli apoi jumătate din rezervor. Acum era sigur că nimeni nu-l spionează, chiar dacă nu se produsese nici o explozie importantă. Pentru mai multă siguranţă, pregăti încă o sondă conţinînd o treime din restul rezervei de antimaterie. Nu recurse la nici un robot. Programul sondei prevedea lansarea unei încărcături îndată ce detectorul ar fi înregistrat cea mai mică anomalie. Sonda conţinea şi un emiţător care transmitea un semnal-martor din oră în oră.

Gib o lansă în apropierea zonei în care se produsese incidentul. Apoi intră în cabina lui Gobar şi începu inventarierea celor ce-i fuseseră încredinţate. Aceasta dură aproape şase luni, la capătul cărora sonda amuţi. Gib îşi dădu în sfîrşit seama de starea de puternică tensiune nervoasă în care se aflase în toată această perioadă. Dacă Extratereştrii existau într-adevăr, nu puteau în nici un caz să afle poziţia sistemului solar atît timp cît intenţiile lor nu erau pe deplin lămurite. Sonda amuţise desigur din pricina unei avarii sau a coliziunii cu un meteorit. Probabilitatea era de 10 la puterea minus 5. Gib se linişti.

Tot atunci începu să se gîndească la Gobar. Se stăpînise; amintirile nu trebuiau să-i influenţeze în nici un fel comportarea faţă de Extratereştri.

Acum era liber. Conştiinţa crimei pe care fusese obligat s-o comită revenea cu o intensitate crescîndă. Căci era într-adevăr o crimă. Gobar avusese dreptate: era o maşină. Era efectiv la ordinele unei alte maşini, care nu putea ucide ea însăşi, dar putea determina pe oricine să o facă. Astfel de gînduri îl obsedau din ce în ce mai mult. Într-o zi, în timp ce se afla în cabina lui Gobar, îşi simţi ochii în lacrimi. Plîngea.

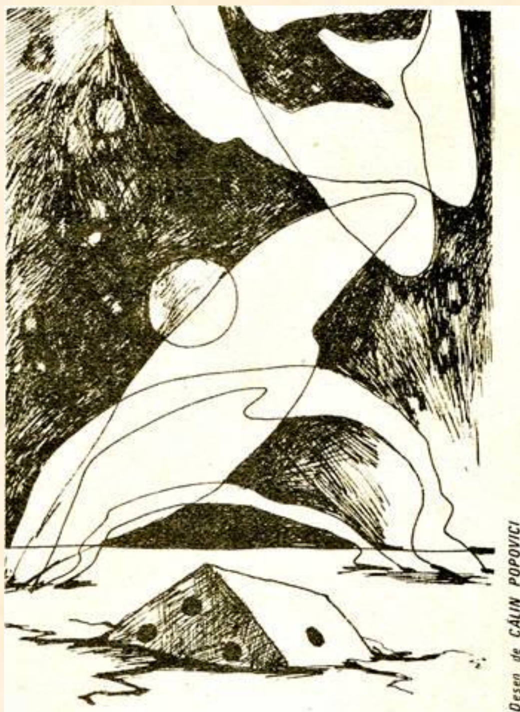
*

*   *

Proiecţia se terminase. Tor Laakon opri aparatura video. Aruncă o privire către ceilalţi membri ai Comisiei. Toţi erau impasibili. „Nimic nu ne mai poate atinge”. Ideea îl înspăimîntă. „Încă o idee optimală”, mormăi el în barbă.

Se gîndi apoi că i-ar place să-şi ofere şi el luxul unei clipe de libertate, ca Gib Trens. Dar stimulatorul începu să vibreze şi Tor îşi aminti că trebuia să comunice deznodămîntul acestui caz. I se păru că nimeni nu dăduse atenţie vibraţiei stimulatorului său.

— Concluzie, anunţa el, pe un ton impersonal. La o secundă după ultima imagine care v-a fost prezentată, Gib Trens a început să tragă în dispozitivele telepatice, strigînd că vrea să fie în sfîrşit singur. După două minute, toate instrumentele de control erau distruse. Nava a revenit goală din Expediţia XIV. La bord nu s-a găsit nimic care să ne poată lămuri ce s-a întîmplat. Gib Trens a dispărut şi el. Se presupune ca a ieşit în spaţiu. Sasul era deschis. Costumul etanş nu se afla acolo. Analiza datelor culese automat permite să conchidem că, la trei ore după ce Gib a încetat să mai emită, lansatoarele navei, comandate de

o fiinţă umană din afară, au deschis focul asupra unui obiect neidentificat. Asta-i tot!

Tor era satisfăcut. Pentru a doua oară de la începutul întrunirii, reuşise 99% optimalizare.

— Deschid discuţiile, adăugă el.

*

*   *

Muur Kekon îşi încheie raportul privitor la dezbaterile Comisiei Medicale. Consiliul Planetar – informaţie ultrasecretă – nu folosea nici stimulatoare, nici dispozitive telepatice. Dezbaterile se desfăşurau ca pe timpuri. Faptul era justificat oficial prin aceea că se luau decizii globale, astfel că sprijinul ordinatorului ar fi constituit un handicap. Fuseseră suprimate şi stimulatoarele, ca fiind mai mult sau mai puţin dependente de ordinatoare. Altfel spus, Consiliul nu-şi putea permite să accepte o situaţie în care ordinatorul să-i dicteze deciziile. Ar fi fost absurd. Pentru buna desfăşurare a lucrurilor, secretul era totuşi păstrat chiar faţă de cei direct interesaţi.

— Încă nu ne-ai comunicat concluziile Comisiei, îi aminti Kir Voider, preşedintele Consiliului.

Muur îndrăzni să surîdă sarcastic:

— Hmm! Concluziile clasice. S-a spus că Gib Trens înnebunise şi că înclinaţia lui spre demenţă a scăpat neobservată de membru Comisiei de selecţie a cosmonauţilor. O mare parte din vină i se atribuie lui Gobar Iszt; Comisia crede că acesta făcea parte dintr-o grupare necunoscută de opoziţie, acţionînd pe Terra. În acest moment are loc o anchetă care urmăreşte să descopere cu cine s-a întîlnit Gobar în timpul ultimului său sejur pe Terra. Comisia a hotărît ca, pe viitor, ordinatorul-pilot să funcţioneze autonom în expediţiile intergalactice. Mai ales în cadrul programelor excepţionale. De asemenea, Comisia a fost sesizată că trebuie să studieze ipoteza unui eventual contact. Pentru moment, se pune problema de a preveni echipajele că este posibilă o întîlnire cu Extratereştrii.

— Prostii! spuse Kir Voider, ridicînd din umeri, furios.

— Nu exagera! i-o tăie şi Emma Liot, sociolog, al treilea membru al Consiliului.

— Aveţi dreptate, încuviinţă Muur. Hotărîrea lor nu dovedeşte decît că sistemul stimulatoarelor funcţionează cum se cuvine. Pentru orice eventualitate, am făcut în aşa fel încît informaţiile cu privire la Expediţia XIV şi

lucrările Comisiei să nu devină publice, adăugă el.

— De ce ţi-e frică, de fapt? întreba Kris Vamp, al patrulea şi ultimul membru al Consiliului.

— De adevăr.

— Să auzim care sînt faptele concrete, interveni Kir.

— Gib Trens nu reprezintă doar un caz izolat de nebunie. E mult mai mult. E un avertisment. De fapt, nu era deloc nebun, şi tu, Kir Voider o ştii foarte bine.

— Exagerezi, ripostă Kir, ridicînd din nou din umeri cu siguranţa omului care-şi cunoaşte perfect limitele. Chiar dacă am fi făcut publice toate detaliile, puţini ar fi înţeles adevăratele motive ale acestei sinucideri.

— Consultă cu atenţie raportul privitor la reuniunea Comisiei (Muur accentuă cuvintele), îndeosebi înregistrarea gîndurilor lui Tor Laakon, cel care s-a temut întotdeauna să depăşească limitele permise. De altfel, şi alţi membri ai Comisiei aveau aceleaşi temeri, dar poate la un nivel mai scăzut. Le era cu neputinţă să ajungă la alte concluzii. Nu pentru că ar fi limitaţi, ci pentru că sistemul stimulatoarelor, indispensabil acum 50 de ani, a devenit o frînă. Puterea noastră se sprijină din ce în ce mai mult pe teamă. Asta dă naştere unui blocaj. În cîţiva ani, riscăm pur şi simplu să nu mai dispunem de informaţii obiective. Fiecare va gîndi în felul său, dar oficial toţi vor avea idei optimale conforme principiilor impuse. Atunci vom deveni adevăraţi tirani, luînd hotărîri greşite pe baza unor informaţii false, care, în lumina legilor promulgate de noi şi de predecesorii noştri, vor deveni adevăruri. Va fi o adevărată nebunie.

— Te îndepărtezi de subiect, interveni Kris. Trebuia să discutăm despre Expediţia XIV.

— Lasă-l să termine, spuse Emma, luînd apărarea lui Muur.

— Să vorbească, încuviinţă Kir. Ce vrei, de fapt? continuă el, privindu-l cu interes pe Muur.

— Adevărul pentru întreaga specie umană, răspunse Muur, cu calm.

— Asta doresc şi eu, declară Kir.

— Asta doresc şi eu, repetă Emma şi, imediat după ea, Kris.

Era formula rituală a Consiliului Planetar.

Trebuiau s-o repete. Totuşi, de trei secole, nimeni n-o mai lua în serios.

— Imediat şi pe de-a-ntregul, adăugă Muur, ştiind cît de greu va izbuti să convingă.

— Nu! i-o reteză Kir.

— Nu acum, întări Emma.

Aşteptau toţi reacţia lui Kris. Ea nu se grăbea. Nimeni nu o presa; nu intra în obiceiurile Consiliului.

— Nu ştiu, declară ea în cele din urmă. Mai încearcă să ne convingi, adăugă, privindu-l pe Muur cu un aer meditativ.

— Am evaluat acţiunile lui Gib. Din clipa în care s-a debranşat de stimulatoare, pînă cînd a deschis focul asupra dispozitivelor telepatice; s-a menţinut între 80 şi 90% optimalitate.

— Imposibil, spuse Emma, erau prea multe date de prelucrat simultan.

— Şi totuşi, îi răspunse Muur. S-a descurcat excelent cu Extratereştrii. Nu sînt sigur că, dacă ar fi rămas cuplat la stimulatoare şi la programul de contact, ar fi izbutit să ascundă atît de eficient drumul spre Terra. Iar ordinatorul n-ar fi luat singur o asemenea decizie.

— Nu e dovedit ca Gib Trens a reuşit să-i înşele pe Extratereştri. După cum nu e dovedit nici că aceştia există într-adevăr, reaminti Kir, cu o voce uscată.

— Avem indicii relevante privind existenţa lor. Destule ca să luăm, pe Pămînt, măsurile potrivite. Ei ne-au atacat, în cele din urmă, nava.

Muur vorbise pe un ton care prevenea orice eventuală obiecţie. Ceilalţi ştiau cu certitudine că are dreptate.

— Dar neavînd nici o dovadă că Gib a reuşit să-i deruteze, continuă el, cred că este absolut necesar să acceptaţi propunerea mea şi s-o punem imediat în aplicare. Proclam dreptul la Condiţia Umană pentru întreaga specie, începînd din această clipă.

— Conducem douăsprezece milioane de oameni de pe Pămînt şi din Sistemul Solar, spuse Kir, după o lungă tăcere. Sistemul stimulatoarelor se aplică de cinci secole. Era necesar pentru a asigura evoluţia în continuare a speciei noastre. Astăzi ne confruntăm cu posibilitatea unui Contact şi avem motive să presupunem că dacă se va produce, nu va fi scutit de ostilităţi. Pe de altă parte, aşa cum ne-a explicat Muur, folosirea stimulatoarelor, chiar dacă asigură menţinerea echilibrului întregului sistem, a devenit, de cîteva decenii, un factor de stagnare. De trei secole, predecesorii noştri în Consiliul Planetar ştiau că acest moment va veni şi că va trebui să propunem altceva omenirii. Denumim acest „altceva”, de un timp, „Condiţia Umană”. În fond, nu e decît o întoarcere la civilizaţia de acum şase secole. S-ar părea că fiinţele umane, după o „carantină” de cîteva sute de ani au evoluat în sensul unei autodeterminări. Privind, deocamdată, numai unele cazuri izolate. Căci n-a fost posibil să verificăm aceasta ipoteză. Avem motive s-o contestăm. O sumă nu constituie în mod necesar un întreg. Şi totuşi, nu

putem propune nimic altceva oamenilor (aici, vocea lui Kir deveni mai puternică). Nu pot să mă alătur vederilor lui Muur Kekkon, mai ales într-un moment atît de hotărît, în care putem fi confruntaţi cu o altă civilizaţie.

Kir nu greşea. Muur îşi dădea seama de asta. Considera totuşi că trebuiau să-şi asume riscul, ceea ce îi dădea măcar posibilitatea unei concesii.

Hotărîră să treacă la propunerea efectivă, cea pe care o anunţase de la început.

— De acord, spuse Muur, fără să se simtă nici decepţionat, nici mînios.

Nu se cunoşteau astfel de reacţii în Consiliu. În fond, toţi doreau binele omenirii.

— Ce propui? întrebă Kris, neadresîndu-se nimănui în mod special.

— Propun crearea unei colonii în care oamenii să trăiască ca mai înainte, fără nici un stimulator. Propun de asemenea ca această colonie să furnizeze echipajele zborurilor intergalactice.

— De acord, răspunse Kris.

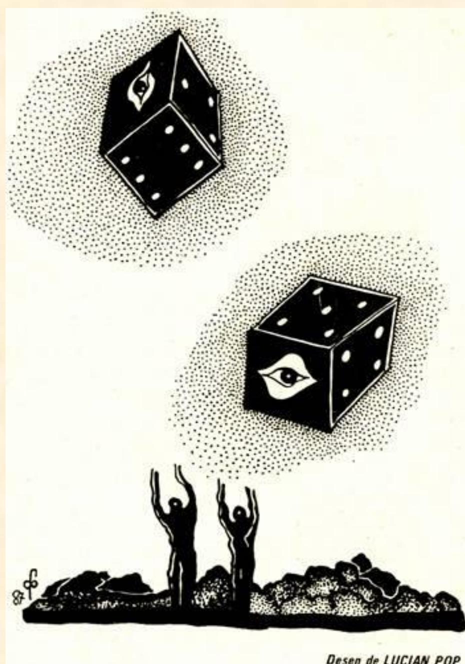
Muur o privi pe Emma, care îşi înclină fruntea, afirmativ. Kir tăcea.

— Şi cum vezi tu asta? interveni el, în cele din urmă.

— Ne trebuie un experiment pe scară mare. Pentru a verifica în practică ideile pe care le dezvoltai adineauri.

Kir dădu din cap. Gînditor. Consiliul reflecta de cîţiva ani la posibilitatea unui asemenea experiment şi, nu se ştie de ce, nu ajunsese niciodată la un punct de vedere ferm.

— Dacă am avea cam un milion de colonişti, continuă Muur, ne-ar fi uşor să obţinem, din sînul acestei populaţii, un grup capabil să atingă, în mod autonom, un grad de optimalitate superior celui al lui Gib, care a fost ajutat şi de întîmplare. Membrii acestui grup vor fi cu siguranţă în stare să facă faţă pericolului. Vor dispune de tehnologia şi de experienţa noastră, chiar dacă vor trebui să acţioneze mai întîi cu propria lor inteligenţă şi voinţă. Ei

Desen de LUCIAN POP

ar trebui totodată să constituie pentru noi un model al civilizaţiei viitorului, pe care o vom oferi întregii specii.

— Ce garanţie ai că eficacitatea lor va fi superioară celei a oamenilor echipaţi cu stimulatoare? întrebă Kris.

— Vor dispune de alţi stimuli, care nouă ne lipsesc: frica, dragostea, ura, prietenia. Altădată, aceste sentimente îngăduiau oamenilor să realizeze lucruri aparent imposibile. Astăzi, toată lumea le ignoră; afectele sînt înăbuşite de stimulatoare. Tocmai prietenia şi ura l-au făcut pe Gib să nu-şi piardă capul imediat. Coloniştii noştri ar fi fost conştienţi de existenţa lor în orice clipă. Este motivul pentru care sînt convins că vor acţiona cu mai multă eficacitate decît contemporanii noştri.

În sală se aşternu liniştea. Toţi cîntăreau afirmaţiile lui Muur.

— Ar putea fi interesant, declară Emma.

— Oricum, pasul acesta trebuie făcut odată şi-odată, spuse Kris. Muur are dreptate, în cîţiva ani, vom fi copleşiţi de informaţii eronate. Să încercăm, fie şi numai pentru asta.

— De acord, admise în sfîrşit şi Kir. Dar ne vei prezenta săptămînal o informare asupra evoluţiei experimentului. Şi conchise: Totul trebuie să rămînă strict confidenţial. Pămîntul nu e potrivit pentru acest scop. Vei avea deci la dispoziţie unul dintre oraşele subterane de pe Marte.

*

* *

După plecarea celorlalţi, Muur, rămas la locul său, era satisfăcut. Luptase pentru Dreptul la Condiţia Umană încă de la început. De fapt, întregul Consiliu luptase pentru asta. Niciodată, totuşi, membrii săi nu reuşiseră s-o facă toţi în acelaşi moment, ca acum. Gib Trens fusese cauza involuntară. Dacă n-ar fi apărut Extratereştrii, dacă n-ar fi fost Gobar Iszt, care înţelesese că stimulatoarele nu sînt decît piedici în calea adevăratei libertăţi, niciodată, sau în orice caz nu atît de curînd, nu s-ar fi decis un astfel de experiment.

Fără sinuciderea lui Gib, apoi, datele Expediţiei XIV n-ar fi ajuns atît de repede la Consiliu. Nu s-ar fi luat, poate, măsura elementară de întărire a supravegherii, pentru a preveni eventuale incursiuni în sistemul solar. Oricum, problema Extratereştrilor avea să rămînă un subiect deseori înscris pe ordinea de zi a viitoarelor şedinţe ale Consiliului.

Muur se ridică şi se îndreptă încet către ieşire. Nu era pentru prima

dată cînd îşi dădea seama de înfricoşătorul adevăr. În întregul Sistem Solar, abia patru persoane puteau înţelege că Gib Trens dorise atît de mult să devină o fiinţă umană, încît dorinţa aceasta îl ucisese. Muur prefera să nu se gîndească la rezultatul unei confruntări cu Extratereştrii, dacă oamenii n-ar fi înţeles asta la timp.

— Omenirea va reuşi poate să înţeleagă, îşi spuse. Trebuie să reuşească!

Nu era totuşi foarte sigur.

În româneşte de:
ION SORIN HOBANA